

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Sekseninci birleşim

29 . VI . 1945 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	458	zasma çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/255)	459
2. — Havale edilen kâğıtlar	458	2. — Noter Kanununun 71, 84, ve 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin devamı süresince noter ücretleriyle yol tazminatının arttırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/400)	459,460
3. — Başbakanlık Divanının Kanunaya sunuşları	458	3. — Türkiye - İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar 3 ay süre ile uzatılması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret Komisyonları raporları (1/416)	461
1. — Muğla Milletvekili Sadullah Güney'in öldüğüne dair Başbakanlık tezkeresi	459		
2. — Zonguldak Milletvekilliğine seçilen Ali Rıza İncealemdaroğlu'nun seçim tutanağı	459		
4. — Görüşülen işler	459		
1. — Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Doğanşehir bucağına bağlı Eski köyünden Bekiroğlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm ce-			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Sivas Milletvekilliğine seçilen Gl. Fikri Erbuğ andıçtı;

Ulaştırma Bakanlığı görevleri ve kuruluşuna; Sumahsulleri ve avcılığı işlerinin Ekonomi Bakanlığı görevleri içine alınmasına;

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1945 yılı bütçesine (400 000) lira ek ödenek verilmesine;

İş Kazaları ile meslek hastalıkları ve ahlak sigortalarına dair olan kanunlar kabul olundu;

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât

ve Memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 4258 sayılı kanuna bağlı (2) sayılı kadro cetvelinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının birinci görüşülmesi yapıldı;

Cuma günü toplanılmak üzere birleşime son verildi.

Başkanvekili	Kâtip	Kâtip
Sivas	Samsun	Kütahya
Ş. Günaltay	N. Fırat	V. Uzgören

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Tasarılar

1. — Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü kuruluş, görev ve memurları hakkındaki kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı (1/460) (İçişleri ve Bütçe Komisyonlarına);

2. — İşçi sigortaları İdaresi kuruluşuna dair kanun tasarısı (1/461) (Ekonomi, Adalet ve Bütçe Komisyonlarına);

3. — Türkiye ile Ticaret ve Seyrisefain Andlaşması ve Modüsivendi akdetmiş Devletler mallarından bazıları için giriş genel tarifesindeki resim hadlerinde indirimler yapılması hakkındaki kanun tasarısı (1/462) (Dışişleri, Ticaret, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe Komisyonlarına);

4. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1943 yılı kesin hesabı hakkında kanun tasarısı (1/463) (Sarıyay Komisyonuna);

Tezkereler

5. — Avukatlık Kanununun 3 ve 4 ncü maddeleriyle 18 ncü maddesinin yorumlanması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/270) (Adalet Komisyonuna);

6. — Tapu Kanununun 6 ncü maddesinin yorumlanması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/271) (İçişleri, Maliye ve Adalet Komisyonlarına);

Raporlar

7. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/455) (Gündeme);

8. — Seferberlik Kanununun 3 ncü maddesine dair kanun tasarısı ve Milli Savunma ve Adalet Komisyonları (1/432) (Gündeme);

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — Dr. M. German

KATIPLER : V. Uzgören (Kütahya) Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli)

BAŞKAN — Oturum açıldı.

ÇALIŞMA BAKANI Dr. S. IRMAK (Konya)

— Gelen tasarılar, meyanında ikinci madde olarak; iki gün evvel kabul buyurduğunuz ka-

nuna göre, işçi sigortalarını işletecek olan teşkilâtın tasarısı vardır.

Bunun hazırlığını bu aylar içinde yapıp tam vaktinde faaliyete geçebilmek için havale buyu-

rıldığı Ekonomi, Adalet ve Bütçe Komisyonlarından yeter derecede üyeden mürekkep bir geçici komisyonda müzakeresine müsaade buyurmanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN — Ekonomi, Adalet ve Bütçe Ko-

3. — BAŞKANLIK DİVANININ

1. — *Muğla Milletvekili Sadullah Güney'in öldüğüne dair Başbakanlık tezkeresi*

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Muğla Milletvekili Sadullah Güney'in 18 . VI . 1945 tarihinde Ankara'da öldüğü, İçişleri Bakanlığından alınan 25 . VI . 1945 tarihli ve 23302 - 7/5824 sayılı tezkerede bildirilmiştir. Acı duygu ile arz ederim.

Başbakan
Ş. Saraçoğlu

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Doğanşehir bucağına bağlı Eski köyünden Bekiroğlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/255) [1]*

BAŞKAN — Mazbatayı okutuyorum.

(Mazbata okundu).

BAŞKAN — Söz var mı? Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Noter Kanununun 71, 84, ve 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin devamı süresince noter ücretleriyle yol tazminatının arttırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Bütçe Komisyonlar raporları (1/400) [2]*

BAŞKAN — Tasarının tümü hakkında söz isteyen var mı? Maddelerin müzakeresine geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

[1] 149 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

[2] 148 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

masyonlarından, bir Geçici Komisyon kurulması teklif olunmaktadır. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beşer üyeden kurulmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAMUTAYA SUNUŞLARI

BAŞKAN — Hatırasına hürmeten iki dakika ayakta susulmasını rica ederim.

(İki dakika ayakta susuldu).

2. — *Zonguldak Milletvekilliğine seçilen Ali Rıza İncealemdaroğlu'nun seçim tutanağı*

Zonguldak Milletvekilliğine seçilen İncealemdaroğlu'nun seçim tutanağı gelmiştir. Usule ve kanuna uygunsuzluğu olmadığı için oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Noter Kanununun 71 ve 84 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin süresince noter ücretlerinin arttırılması hakkında kanun

MADDE 1. — 3456 sayılı kanunun 4166 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 71 ve 84 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 71. — Noterler gördükleri göreve karşılık olarak aşağıdaki yazılı ücretleri alırlar:

1. Yapıştırdıkları adli harç pulunun dörtte biri nispetinde ücret;

2. Resen tanzim edilen senet ve sözleşmelerin dairede kalacak nüshasının her sayfasında yazı ücreti olarak 40 kuruş;

3. Resen tanzim olunan senetlerin ilgililerine verilecek örneklerinden ve noter dairelerinde resen olmayarak yazdırılıp doğrudan doğruya ilgisine verilen kâğıt, senet ve sözleşmelerin örneklerinden ve yapılan çevirmelerin yazıldığı kâğıtlardan ve onanmak üzere bir nüsha olarak dışarıda yazılıp getirilen kâğıtların noter tarafından yazılıp dairede alkonulacak nüshasından sayfa başına yazı ücreti olarak 20 kuruş;

4. Resen olmayarak dairede yazdırılan her nevi kâğıtların dairede kalacak örnekleri için ve ayrıca tescilli gereken sözleşmeleri özel defteri-

ne tesell için senet sayfası başına 10 kuruş;

5. Bir dilden diğer dile çevrilen veya çevrilen kâğıtlardan işin mahiyetine uygun olarak her sayfası için çevirme ücreti en yüküarı olarak 500 kuruş;

6. Kanunlarında harç ve resimlerinden ayrıcalığı olduğu yazılı senet ve sairinin her birinden onanmak ücreti olarak yalnız 25 kuruş;

Şahadet ve onamak şerhlerinden yazı ücreti alınmaz.

Noter harçlarıyla ücretlerinin hesabında 20 para ve daha aşağı kesirler alınmaz ve 20 paradan fazla kesirler kuruş yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 84. — Yardım sandığının sermayesini teşkil eden gelirler şunlardır :

1. Noter ve noter muavinlerinden aşağıda yazılı nispetler dairesinde aylık gayrisâfi gelirlerinden alınacak paralar;

Aylık gayrisâfi gelirleri :

a) 200 liraya kadar olanlardan, 50 liradan 200 liraya kadar % 3;

b) 500 liraya kadar olanlardan, 200 liradan 500 liraya kadar % 4;

c) 500 liradan 800 liraya kadar olanlardan, 500 liradan yukarı için % 5;

d) 800 liradan 1 200 liraya kadar olanlardan, 800 liradan yukarı için % 8;

e) 1 200 liradan yukarı için % 12;

Aylık gayrisâfi gelirleri 50 liraya kadar olanlardan bir şey alınmaz.

2. Devlet veya 3460 sayılı kanun hükümlerine bağlı kurumlar tahvilleri alınmak veya bankaya faizle yatırılmak suretiyle işletilecek olan teminat akçalarının gelirleri.

3. Herhangi bir suretle noterlere tevdi olunan paralara bankalarca verilecek faizler.

4. Boş noterliklerin vekille idare edildiği süre içindeki sâfi gelirlerinin vekile verilenlerden artan kısmı.

Noter yardım sandığının mevcudunu teşkil eden paralar hiçbir resim ve vergiye tâbi değildir. Bunlar hiç bir suretle haciz ve temlik edilemez.

Dairesi kaldırıldığından dolayı görevden ay-

rilan noter tekrar noterliğe tayin edildiği ve önceden yardım sandığından almış olduğu paraları bir yıl içinde iade etmediği surette yardım sandığındaki kıdemini kaybeder.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Olağanüstü Hallerin süresince Noter Kanununun değişik 71 nci maddesi gereğince noterlerin gördükleri göreve karşılık olarak alacakları ücretler % 25 nispetinde arttırılmıştır.

Bu arttırmadan Kazanç vergisi zamlarıyla Buhran vergisi alınmaz.

SÖZCÜ M. BİRSEL (İzmir) — Efendim, ufak bir tashih var. Son fıkrada « bu arttırmadan kazanç vergisi zamlarıyla » var. Kazanç vergisinden sonra (ve) harfi konulacak (Kazanç vergisi ve zamlarıyla) olacaktır.

BAŞKAN — Bu suretle maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı aydan sonra gelen ayın birinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul buyuranlar Etmeyenler Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul buyuranlar Etmeyenler Kabul edilmiştir.

Tasarımın birinci görüşülmesi bitmiştir.

Gündemde birinci defa görüşülecek işler arasında ikinci maddeyi teşkil eden Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadüflü hakkındaki kanuna ek 4644 sayılı kanuna bağlı 3 sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı bugün dağıtılmıştır ve bugün görüşülmesi ancak Kamutayın kararına bağlıdır. Kamutayın böyle bir karar almak arzusu olmadığına göre tasarımı gelecek toplantıda görüşülmek üzere talik ediyorum.

Üçüncü madde, Türk - İngiliz Ticaret ve Ödeme ve Mali Anlaşmalarının birer ay uzatılması hakkındaki tasarıdır. Dağıtma tarihi 28 Hazirana rastlamaktadır. (Gelecek toplantıya sesleri). Bunu da talik ediyorum.

3. — Türkiye - İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar 3 ay süre ile uzatılması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret Komisyonları raporları (1/416) [*]

BAŞKAN — Tümü hakkında söz isteyen var mı? Maddelerin görüşülmesine geçilmesini oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 Ağustos 1943 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar 3 ay süre ile uzatılması hakkında kanun

MADDE 1. — 4 Ağustos 1943 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar uzatılması hakkında İsviçre Elçiliği ile teati edilen mektuplar

[*] 150 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

kabul edilmiş ve onanmıştır.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının birinci görüşmesi bitmiştir.

Uyuşmazlık mahkemesi kurulması hakkında olup gündemin son madesini teşkil eden tasarı da dün dağıtılmış olduğundan bunun da görüşülmesini gelecek birleşime bırakıyoruz.

Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere birleşime son veriyorum.

Kapanma saati : 15,14

**Noter Kanununun 71, 84 ve 85 nci maddelerinin de-
ğiştirilmesi ve olağanüstü hallerin devamı süresince
noter ücretleriyle yol tazminatının arttırılması hakkın-
da kanun tasarısı ve Adalet ve Bütçe Komisyonları
raporları (1/400)**

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 151, 6/384

20 . II . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Noter Kanununun 71, 84. ve 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin süresince noter ücretleriyle yol tazminatının arttırılması hakkında Adliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 10. II. 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş bulunduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Gereke

Bazı noterlerin gayrisâfi gelirlerinde görülen artma dolayısıyla bu gelirlerin fazlalığı nispetinde meslektaşlarının faydalanmasını sağlamak için noter yardım sandığının aidatına mütedair olan Noter Kanununun 84 ncu maddesi 4166 sayılı kanunla değiştirilmiş ve gayrisâfi gelirleri 500 liradan yukarı olan noterlerin vermekle ödevli oldukları % 6 yardım hissesi 800 liraya kadar % 8 e ve 800 liradan yukarısı için % 12 ye çıkarılmıştır. Bu tarihten sonra iktisadi durum büsbütün değişmiş, vergiler artmış ve noterlerin bu durum karşısında gayrisâfi gelirden vermekte oldukları aidatın ödenmesi güçleşmiştir. Bunu gözönünde tutan bakanlık sunduğu kanun tasarısı ile noterlerin yüklerini azaltmak amacıyla yardım sandığının % 5, % 8 ve % 12 nispetindeki aidatını % 4, % 5 ve % 8 e indirmiş ve 1 200 liradan yukarısı için % 12 nispeti konulmuştur.

Şimdiki halde aylık gelirleri 800 lirayı geçen noterler % 12 nispetinde aidat vermektedirler. Bu ve önceki yıllarda yapılan dağıtmada aylık gelirleri 1 200 liradan fazla ve yılda 3 000 lira aidat veren noterlerin hisselerine 300 lira ve yılda en çok 300 lira aidat veren noterlerin hisseleri ne ise verdikleri aidattan fazla para düşmüştür.

Yine kanunun 85 nci maddesine göre, her yıl toplanan aidat ve gelirlerden yedek akçesi ve sair ayrıldıktan sonra geriye kalan paranın beşte üçü noterlerin ve beşte ikisi de noter muavinlerinin hesaplarına ayrılmaktadır. 1943 yılı dağıtımında bu nispet dairesinde bir hizmet senesi olan noter muavininin hissesine 409 lira ve bir hizmet senesi olan noterin hissesine 122 lira düşmüştür. Bu fark noter sayısının 87 ve noter muavini sayısının da 31 olmasından ileri gelmektedir. Noterlerin ve bilhassa 1 200 liradan fazla geliri olan noterlerin Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde bulunması ve kullandıkları memurların çokluğu ve giderlerinin fazlalığı gözönünde tutularak 1 200 liradan fazla aylık gelirleri olanların, 1 200 liradan fazlası için verdikleri aidat tutarının üçte birinin doğrudan doğruya adlarına açılan cari hesaba geçirilmesi ve geri kalanın dağıtımına sokul-

ması ve toplanan gelir ve aidattan dağıtımına esas tutulması beşte dördünün noterler ve beşte birinin noter muavinleri hesaplarına geçirilmesi hakkında 85 nci maddeye hüküm konulmuştur.

İçinde yaşamakta olduğumuz iktisadi buhran dolayısıyla kamu hizmetlerinde çalışan memurların aylıklarına zam yapıldığı vesair suretlerle kendilerine maddi yardımlarda bulunulduğu halde yine kamu hizmetini gören noterler Devlet bütçesine dâhil olmamaları hasebile bu yardımın dışında bırakılmıştır. Zaruri ihtiyaçları karşılayan maddelerin fiyatları artmış bulunmasına karşılık noterlerin gelirlerinde önemli bir değişme de olmamıştır.

Noterler her türlü giderlerini kendileri sağladığından memur ve müstahdemlerin ücretlerini de vermek zorunda bulduklarından kamu hizmetlerinde çalışan memurlar hakkında ittihaz edilen tedbirlere ve yapılan zamlara karşılıklı olmak ve noterlerin özel durumları da gözönünde tutulmak üzere olağanüstü süresince geçici bir madde ile bugün almakta oldukları noter ücretleri % 30 ve yol tazminatı da % 25 nispetinde arttırılmıştır.

Binaenaleyh sözü geçen maddenin şümulüne giren noter ücreti, yazı, çevirme ve onamak ücreti olarak şimdiye kadar alınmakta olan paralara bundan sonra % 30 nispetinde ve yol tazminatı olarak alınan paraya % 25 nispetinde zam yapılacaktır. Bu suretle yapılan yardımdan tam olarak faydalanmalarını sağlamak için bu zamlar kazanç ve buhran vergisinden başışık tutulmuştur.

Bundan başka noter harçları ile ücretlerinin hesabında kesirler hakkında ne suretle işlem yapılacağına dair kanunda bir hüküm olmadığı gibi malûliyet halinde noterlerin sandıktaki paralarını alabilecekleri 85 nci maddede yazılı olduğu halde malûliyet tarif edilmemiş ve ne suretle belirtileceği de gösterilmemiştir.

Bu hususlar tatbikatta tereddüdü mucip olduğundan 71 nci maddeye 3290 sayılı kanunla karşılıklı olarak noter harçları ile ücretlerinin hesabında kesirler için ne suretle işlem yapılacağı ve 85 nci maddeye de 1683 sayılı kanunla karşılıklı olarak malûliyetin tarif ve belirtilmesine dair hükümler konulmuştur.

Hasta olan noterler hizmet sürelerine göre mezuñ sayılmakta ve en çok izin süreleri içerisinde iyileşemezlerse görevlerine son verilmektedir. Hastalığı dolayısıyla görevine son verilen noterlerin malûliyeti belirtilemezse sandıktaki paraları verilmemektedir. Sandığın kurulması amacı yardım olduğuna göre tedaviye muhtaç olan ve aneak hastalığının belli süre içinde geçmemesinden dolayı görevine son verilmiş bulunan noterin sandıktaki parasının verilmemesi sandığın kuruluşu amacına cile telifi kabil olmadığından bu gibilere de paralarının verileceğine dair 85 nci maddeye hüküm konulmuştur.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/400

Karar No. 33

14 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

Noter Kanununun 71, 84 ve 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve Olağanüstü Hallerin süresince noter ücretleriyle yol tazminatının arttırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 10 . XI . 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı Başbakanlığın 20.XI. 1945 tarih ve 6/384 sayılı yazısıyla gönderil-

mekle Adalet ve Maliye Bakanlıkları temsilcileri önünde havalesi gereğince görüşüldü.

İktisadi durumun gerekleri ve vergilerin artması karşısında noterlerin vaziyetlerini düzeltmek ve bu arada 3290 sayılı kanunla beraberliği sağlamak üzere noter harç ve ücretlerinin hesabındaki kesirleri 20 para ve bundan eksik ve artık olduklarına göre yapılacak işlemi

göstermek ve yine 1683 sayılı kanunla beraberliği sağlamak üzere de mülkiyeti tarif etmek amaçlarıyla 3456 sayılı Noter Kanununun 71, 84 ve 85 nci maddelerinin değiştirildiği ve Noter Kanununa geçici bir madde eklendiği anlaşılmıştır.

İktisadi durumun gerektirdiği zaruretlerle Devletçe memur ve müstahdemlere yapılan yardımlardan bir suretle faydalanmayan noterlerin çalıştırdıkları memur ve işçi ücretlerini arttırmak ve kullandıkları kâğıt ve saireyi yüksek bedelle almak zorunda kalarak değişmeyen gelirlerinin giderleri pek ziyade artmış bulunmaktadır. Bu itibarla tasarının görüşülmeye değeri olduğu anlaşılmıştır. Alman izahlara göre noterlerin bu güç durumlarının düzeltilmesi için ötedenberi yaptıkları isteklerin, vergilerinin beyanname esasından ayrılarak gayrisafi irat üzerinden maktua bağlanması, hizmet erbabı gibi muayyen şekilde vergiye tâbi tutulması, fevkalâde vergi zamlarından ayrışık tutulmaları ve noter harçlarının artırılması gibi dört noktadan ibaret olduğu anlaşılmıştır.

Bunlardan gayrisafi irat sisteminin geri ve adaletsiz bir sistem olmasından, noterlerin hizmet erbabının karakterini taşımamasından, bütçeyi ilgilendirecek ayrışık hüküm kabulü mümkün görülmemesinden ve vatandaşlara yeni külfetler yüklemenin doğru olamayacağından başka işlerin azalarak zararlarını gerektirebileceğinden hiçbirinin uygulanma kabiliyeti görülmemiş ve aşağıda yazıldığı gibi tasarı maddelerinin incelenmesine geçilmiştir:

1. — 71 nci maddedeki değişiklik, noter harç ve ücretlerinin hesabında yirmi para ve daha eksik kesirlerin alınmayacağı ve yirmi paradan yukarı kesirlerin de bir kuruşa iblâğ edileceğini göstermek üzere maddenin sonuna bir fıkra eklenmesinden ibaret olup Komisyonumuzca altı sayılı bentte bir kelime düzeltmesiyle olduğu gibi onanmıştır.

2. — 84 ncü maddedeki değişiklik noter yardım sandığı gelirleri olarak aylık sâfi gelirleri beş yüz liraya kadar olanlardan iki yüz liradan yukarı miktarından önceleri alınmakta olan yüzde beş bir noksaniyle yüzde dörde ve 800 liraya kadar olanların 500 liradan yukarı miktarından önceleri alınmakta olan yüzde 8

üç noksaniyle yüzde beşe ve önceleri 800 liradan yukarı miktarlardan yüzde 12 almırken 1 200 liraya kadar olan miktar için yeni bir had konarak yüzde 8 e indirilmiş ve 1 200 liradan yukarısı için eskiden olduğu gibi yüzde 12 bırakıldığı ve daireleri kaldırılmak suretiyle ayrılan noterlerin tekrar göreve alındıklarında ayrıldıkları sıradaki aldıkları hisseler hakkında olunacak muameleyi sağlamak üzere bir fıkra eklendiği anlaşılmıştır.

Dairesi kaldırılmak sebebiyle bir süre işsiz kalacak noterin, hesabı carisinden aldığı paraları harcıyarak verilecek önel içinde ödeyememesi ve bu halde işinden çıkarıldığı surette mağdur kalabilmesi mümkün görüldüğünden buna yer bırakmamak için ayrıldığı sıradaki hissesini bir sene zarfında geri vermek veya kıdeminden yapacağı faydalardan vazgeçmek arasında noterin muhayyer bırakılmasının daha uygun olacağı düşüncesiyle tasarıya eklenen son fıkra da değişiklik yapılmıştır.

3. — 85 nci maddedeki değişiklik sandıkta toplanan gelirden noter ve muavinler hesabı carisine geçirilecek miktar önceleri noterlerin 3/5 muavinlerin 2/5 nispetler üzerinde idi. Gelirin çoğunu noterler vermesine ve sayıları da muavinlere nispetle üç misline yakın bulunmasına binaen haksızlığı önlemek üzere noterlerin hisseleri 1/5 miktarında çoğaltılarak ve muavinlerin ki 1/5 miktarında azaltılarak hisseleri noterlerin 4/5 ve muavinlerin 1/5 olarak tesbit edildiği anlaşılmıştır.

Madde, yazıldığı konuda anlaşılmasını sağlamak üzere, üç bende ayrılmış ve ikinci satırındaki (Toplanacak) kelimesi (Tahakkuk edecek) diye düzeltilerek altıncı satırındaki sonra kelimesi kaldırılmıştır.

4. — Geçici madde ile konan hüküm noter ücretlerinde yüzde 30 ve yol tazminatlarında yüzde 25 nispetinde bir arttırmayı istihdaf etmektedir.

Noterlerin daireleri dışında yapacakları işler için almakta oldukları yol tazminatı dairelerinden ayrıldıkları zamanla müterakki bir nispet dairesinde ve esasen yeter miktardan ibaret olmakla beraber gidecekleri yere kadar araç gideri de müşteriler tarafından ödenmekte olmasından dolayı maslahatın gereğinden artık mükellefin yükünü arttırmanın doğru olma-

yacağı düşüncesiyle yol tazminatında yapılan arttırma onanmadığından çıkarılmış ve hayat pahalılığından dolayı Devletçe yapılan arttırma nihayet yüzde 25 den ibaret olduğuna göre noter ücretlerinde de bu esas alınarak yüzde 30 miktarı yüzde 25 e indirilmiş ve geçici madde de gereken değişiklikler yapılmıştır.

İlişik tasarı Yüksek Meclise arz edilmek üzere Sayın Başkanlığa sunuldu.

Adalet Ko. Baş.	Bu R. Sözcüsü	Kâtip
Kayseri	İzmir	Manisa
R. Özsoy	E. Oran	F. Uslu

Antalya	Balıkesir	Bingöl
N. Aksoy	O. N. Burcu	F. F. Düşünsel
Denizli	Denizli	Erzincan
N. Küçükaka	H. Günver	A. Fırat
Hatay	Kastamonu	Kayseri
B. S. Kunt	A. Binkaya	C. Tüzel
Kocaeli	Kocaeli	Konya
S. Artel	S. Yargı	H. Karagülle
Malatya	Rize	Sinob
Dr. C. Özelçi	Dr. S. A. Dilemre	C. Atay
	Urfa	
	K. Berker	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Karar No. 100
Esas No. 1/400

23 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

Noter kanununun 71, 84 ve 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin devamı süresince noter ücretleriyle yol tazminatlarının arttırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 20 . II . 1945 tarihli ve 6/384 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Adalet Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Adalet Bakanı Ali Rıza Türel ve Maliye Bakanlığı adına Vasıtalı vergiler Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Bu tasarı ile A) noterlerce alınacak harç, resim ve saireye ait parraların kesirleri hakkında yapılacak muameleye dair noter kanununun 71 nci maddesine bir fıkra eklenmek,

B) Noterlerce, Noter Yardım Sandığına, gelirlerine göre, verilen yüzde nispetlerinde, bugünün ekonomik durum ve şartlarına uygun bir şekilde değişiklik yapılması için 84 nci maddenin yeniden tanzimini sağlamak,

C) Sandık aidatının noter ve noter muavimlerine taksim nispetini yeni bir ölçüye göre düzenlemek maksadiyle 85 nci maddede değişiklik yapmak,

D) Olağanüstü haller süresine inhisar etmek

üzere noterlerin ücret olarak aldıkları paraya ve yolluklarına Devlet memur ve hizmetlilerine şimdiye kadar yapılmış olan zamlara kıyasla % 30 derecesinde bir zam yapmak, maksatları sağlanmak istenmektedir.

Adalet Komisyonu 71 nci madde değişikliğini aynıyle kabul etmiş ve 84 nci maddede nispetler hakkındaki Hükümet teklifi de aynıyle kabul ederek noterlikten ayrılarak Yardım sandığındaki hakkını tamamen aldıktan sonra tekrar noterliğe tâyin edilenlere Yardım sandığından verilen paranın gerialınması bakımından yapılacak muameleye dair gerekçesinde izah edilen bir değişiklik yapmıştır.

Komisyonumuz her iki maddeyi de Adalet Komisyonunun değişikliği dairesinde aynıyle kabul etmiştir.

85 nci madde hakkında yapılan görüşmelerde bu hesapların daha esaslı bir surette incelenilerek tekrar tanzimini lüzumlu gören komisyonumuz, esasen 1946 yılında yürürlüğe girecek olan bu hükmün gecikmesinde bir mahzur olmadığı, incelemenin derinletilmesi ve daha salim bir amaca varılması noktasından bilâkis faydalı olacağını da umduğundan Hükümetle mutabık

kılarak maddeyi incelemeler sonunda ayrı bir tasarı halinde ileride yeniden tanzim edilmek üzere tasarıdan çıkarmıştır.

Geçici madde, Adalet Komisyonunun değişikliği gibi aynıyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arzolan üzere Yüksek Bakanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor sözcüsü
Kastamonu	Edirne	İzmir
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	M. Birsol

Kâtip	Bolu	Diyarbakır
İstanbul	Dr. Zihni Ülgen	Rüştü Bekit
F. Öymen	İsparta	İstanbul
Giresun	M. Karaağaç	H. Kortel
M. Akkaya	Kütahya	Rize
İstanbul	H. Pekcan	T. B. Balta
H. Ülkmen	Tekad	Urfa
Samsun	R. A. Sevengül	Esat Tekeli
M. Ali Yörüker		
Yozgad		
A. Sungur		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Noter Kanununun 71, 84, 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin süresince noter ücretleriyle yol tazminatının arttırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 3456 sayılı kanunun 4166 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 71, 84 ve 85 nci maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 71. — Noterler gördükleri göreve karşılık olarak aşağıda yazılı ücretleri alırlar:

1. Yapıştırdıkları adli harç pulunun dörtte biri nispetinde ücret,

2. Resen tanzim edilen senet veya sözleşmelerin dairede kalacak nüshasının her sayfasından yazı ücreti olarak 40 kuruş,

3. Resen tanzim olunan senetlerin ilgililerine verilecek örneklerinden ve noter dairelerinde resen olmayarak yazdırılıp doğrudan doğruya ilgisine verilen kâğıt, senet ve sözleşmelerin örneklerinden ve yapılan çevirmelerin yazıldığı kâğıtlardan ve onamak üzere bir nüsha olarak dışarıda yazılıp getirilen kâğıtların noter tarafından yazılıp dairede alıkonulacak nüshasından, sayfa başına yazı ücreti olarak 20 kuruş,

4. Resen olmayarak dairede yazdırılan her nevi kâğıtların dairede kalacak örnekleri için ve ayrıca tescilli gereken sözleşmeleri özel defterine tescil için senet sayfası başına 10 kuruş,

5. Bir dilden diğer dile çevrilen veya çevrilen kâğıtlardan işin mahiyetine uygun olarak her sahifesi için çevirme ücreti en yukarı olarak 500 kuruş,

6. Kanunlarında harç ve resimlerinden bahışık olduğu yazılı senet ve sairenin her birinden onamak ücreti olarak yalnız 25 kuruş.

Şehadet ve onamak şerhlerinden yazı ücreti alınmaz.

Noter harçlarıyla ücretlerinin hesabında 20 para ve daha aşağı kesirler alınmaz ve 20 paradan fazla kesirler kuruş yapılır.

Madde 84. — Yardım sandığının sermayesini teşkil eden gelirler şunlardır:

1. Noter ve noter muavinlerinin aşağıda yazılı nispetler dairesinde aylık gayrisâfi gelirlerinden alınacak paralar,

Aylık gayrisâfi gelirleri:

a) 200 liraya kadar olanlardan, 50 liradan

ADALET KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Noter Kanununun 71, 84 ve 85 nci maddelerinin değiştirilmesi ve olağanüstü hallerin süresince noter ücretlerinin arttırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 3456 sayılı kanunun 4166 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 71, 84 ve 85 nci maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 71. — Noterler gördükleri göreve karşılık olarak aşağıda yazılı ücretleri alırlar:

1. Yapıştırdıkları adli harç pulunun dörtte biri nispetinde ücret;

2. Resen tanzim edilen senet veya sözleşmelerin dairede kalacak nüshasının her sayfasında yazı ücreti olarak 40 kuruş;

3. Resen tanzim olunan senetlerin ilgililerine verilecek örneklerinden ve noter dairelerinde resen olmayarak yazdırılıp doğrudan doğruya ilgisine verilen kâğıt, senet ve sözleşmelerin örneklerinden ve yapılan çevirmelerin yazıldığı kâğıtlardan ve onamak üzere bir nüsha olarak dışarıda yazılıp getirilen kâğıtların noter tarafından yazılıp dairede alıkonulacak nüshasından sayfa başına yazı ücreti olarak 20 kuruş;

4. Resen olmayarak dairede yazdırılan her nevi kâğıtların dairede kalacak örnekleri için ve ayrıca tescilli gereken sözleşmeleri özel defterine tescil için senet sayfası başına 10 kuruş;

5. Bir dilden diğer dile çevrilen veya çevrilen kâğıtlardan işin mahiyetine uygun olarak her sayfası için çevirme ücreti en yukarı olarak 500 kuruş;

6. Kanunlarında harç ve resimlerinden ayrıcalığı olduğu yazılı senet ve sairenin her birinden onamak ücreti olarak yalnız 25 kuruş;

Şahadet ve onamak şerhlerinden yazı ücreti alınmaz.

Noter harçlarıyla ücretlerinin hesabında 20 para ve daha aşağı kesirler alınmaz ve 20 paradan fazla kesirler kuruş yapılır.

Madde 84. — Yardım sandığının sermayesini teşkil eden gelirler şunlardır:

1. Noter ve noter muavinlerinden aşağıda yazılı nispetler dairesinde aylık gayrisâfi gelirlerinden alınacak paralar;

Aylık gayrisâfi gelirleri:

a) 200 liraya kadar olanlardan, 50 liradan

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Noter Kanununun 71 ve 84 ncü maddelerinin de-
ğiştirilmesi ve olağanüstü hallerin süresince no-
ter ücretlerinin arttırılması hakkında kanun
tasarısı*

MADDE 1. — 3456 sayılı kanunun 4166 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 71 ve 84 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

MADDE 71. — Adalet Komisyonunun değıştirişini aynıyle.

MADDE 84. — Adalet Komisyonunun değıştirişini aynıyle.

Hâ.

200 liraya kadar % 3,

b) 500 liraya kadar olanlardan, 200 liradan 500 liraya kadar % 4,

c) 500 liradan 800 liraya kadar olanlardan, 500 liradan yukarısı için % 5,

d) 800 liradan 1 200 liraya kadar olanlardan 800 liradan yukarısı için % 8,

e) 1 200 liradan yukarısı için % 12.

Aylık gayrisâfi gelirleri 50 liraya kadar olanlardan bir şey almaz.

2. Devlet veya 3460 sayılı kanun hükümlerine bağlı kurumlar tahvilleri alınmak veya bankaya faizle yatırılmak suretiyle işletilecek olan teminat akçelerinin gelirleri

3. Herhangi bir suretle noterlere tevdi olunan paralara bankalarca verilecek faizler.

4. Boş noterliklerin vekille idare edildiği süre içindeki sâfi gelirlerinin vekile verilenden artan kısmı.

Noter yardım sandığının mevcudunu teşkil eden paralar hiç bir resim ve vergiye tâbi değildir. Bunlar hiçbir suretle haciz ve temlik edilemezler.

Dairesi kaldırılmak suretiyle ayrılan noter, tekrar noterliğe tâyin edildiği takdirde evvelce yardım sandığından almış olduğu paraların geri verilmesi için kendisine. Adliye Bakanlığınca bir yıllık mühlet verilir. Bu süre içinde alınan paralar geri verilmezse, noterin görevine son verilir.

Madde 85. — Her yıl Aralık ayı sonunda toplanacak aidat ve gelirlerden; gelecek yılın tahmin olunan yürütme gideri çıkarıldıktan ve % 10 nu da noter memurları için ayrıldıktan sonra % 10 nu nispetindeki yedek akçesi ayrılır. Sonra 84 ncü maddenin E bendi gereğince aidat veren noterlerin 1 200 liradan fazlası için verdikleri aidat tutarının üçte biri doğrudan doğruya adlarına açılan cari hesaba geçirilir. Artan paranın beşte dördü noterler, beşte birisi noter muavinleri hesaplarına ayrılır ve her bir hesaptaki para, mevcut noter ve noter muavinlerinin hizmet yılları tutarına bölünerek bölüm, her noter ve noter muavininin ayrı ayrı hizmet yılıyla çoğaltılır. Bu suretle elde edilen çarpım, o yıl içinde ölen noter ve noter muavinlerinin mirasçılarına veya 82 nci maddenin son fıkrası gereğince görevine son verilenlerle yaş tahdidi ve

Ad. K.

200 liraya kadar % 3;

b) 500 liraya kadar olanlardan, 200 liradan 500 liraya kadar %4;

c) 500 liradan 800 liraya kadar olanlardan, 500 liradan yukarı için %5;

d) 800 liradan 1 200 liraya kadar olanlardan, 800 liradan yukarısı için % 8;

e) 1 200 liradan yukarısı için % 12;

Aylık gayrisafi gelirleri 50 liraya kadar olanlardan bir şey almaz.

2. Devlet veya 3460 sayılı kanun hükümlerine bağlı kurumlar tahvilleri alınmak veya bankaya faizle yatırılmak suretiyle işletilecek olan teminat akçelerinin gelirleri.

3. Herhangi bir suretle noterlere tevdi olunan paralara bankalarca verilecek faizler.

4. Boş noterliklerin vekille idare edildiği süre içindeki sâfi gelirlerinin vekile verilenden artan kısmı.

Noter yardım sandığının mevcudunu teşkil eden paralar hiçbir resim ve vergiye tâbi değildir. Bunlar hiçbir suretle haciz ve temlik edilemez.

Dairesi kaldırıldığından dolayı görevden ayrılan noter tekrar noterliğe tâyin edildiği ve önceden yardım sandığından almış olduğu paraları bir yıl içinde iade etmediği surette yardım sandığındaki kıdemini kaybeder.

Madde 85. — Her yıl Aralık sonunda toplanacak aidat ve gelirlerden:

1. Gelecek yılın tahmin olunan yürütme gideriyle noter memurları için % 10 ayrıldıktan sonra % 10 yedek akçesi ayrılır.

2. 84 ncü maddenin (E) bendi gereğince aidat veren noterlerin 1 200 liradan fazlası için verdikleri aidat tutarının üçte biri doğrudan doğruya adlarına açılan cari hesaba geçirilir. Artan paranın beşte dördü noterler, beşte birisi noter muavinleri hesaplarına ayrılır ve her bir hesaptaki para, mevcut noter ve noter muavinlerinin hizmet yılları tutarına bölünerek bölüm, her noter ve noter muavininin ayrı ayrı hizmet yılıyla çoğaltılır. Bu suretle elde edilen çarpım, o yıl içinde ölen noter ve noter muavinlerinin mirasçılarına veya 82 nci maddenin son fıkrası gereğince görevine son verilenlerle yaş tahdidi ve

B. K.

- 0 -

(B. Series: 148)

Hâ.

ya mâlûliyet veya dairesi kaldırılmak suretiyle görevlerinden ayrılanlara verilir ve görevinde kalanların hesaplarına alacak yazılır.

Şu kadar ki, noterlerin 1 . IX . 1938 gününden ve noter muavinlerinin 1 . II . 1942 gününden önceki hizmetleri sayılmaz.

Hizmet süresinin hesabında bir yıldan az hizmetler nazara alınmaz.

70 nci maddedeki tazminatın verilmesi için memurlar hesabındaki mevcut para yetmediği takdirde, eksigi, yedek akçesinden ayrılarak verilir.

Görevini yapmağa engel olacak ve tedavisi imkânsız hastalığa tutulduğu sıhhi heyet raporundan anlaşılan noterler, mâlûl sayılır.

GEÇİCİ MADDE — Olağanüstü hallerin süresince Noter Kanununun değişik 71 nci maddesi gereğince noterlerin gördükleri göreve karşılık olarak alacakları ücretler % 30 ve 73 ncü maddesine göre alacakları yol tazminatı da % 25 nispetinde arttırılmıştır.

Bu arttırmalardan kazanç vergisi zamlarıyla buhran vergisi alınmaz.

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı aydan sonra gelen ayın birinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini yürütmeğe Bakanlar kurulu memurdur.

10 . II . 1945

Başb.	Ad. B.	M. M. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. B. Artunkal
Da. B.	Ha. B.	Ma. B.
Hilmî Uron	H. Saka	N. E. Sumer
Mf. B.	Na. B.	İk. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. B.	G. İ. B.	Z. B.
Dr. Sadi Konuk	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. B.		Ti. B.
		C. S. Siren

Ad. K.

veya mâlûliyet veya dairesi kaldırılmak suretiyle görevlerinden ayrılanlara verilir ve görevinde kalanların hesaplarına alacak yazılır.

Şukadar ki, noterlerin 1 . IX . 1938 gününden ve noter muavinlerinin 1 . II . 1942 gününden önceki hizmetleri sayılmaz.

Hizmet süresinin hesabında bir yıldan az hizmetler nazara alınmaz.

70 nci maddedeki tazminatın verilmesi için memurlar hesabındaki mevcut para yetmediği takdirde, eksigi yedek akçesinden ayrılarak verilir.

Görevini yapmağa engel olacak ve tedavisi imkânsız hastalığa tutulduğu sıhhi heyet raporundan anlaşılan noterler, mâlûl sayılır.

GEÇİCİ MADDE — Olağanüstü Hallerin süresince Noter Kanununun değişik 71 nci maddesi gereğince noterlerin gördükleri göreve karşılık olarak alacakları ücretler % 25 nispetinde arttırılmıştır.

Bu arttırmadan kazanç vergisi zamlarıyla buhran vergisi alınmaz.

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı aydan sonra gelen ayın 1 inde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

B. K.

GEÇİCİ MADDE — Adalet Komisyonunun maddesi aynıyle.

MADDE 2. — Adalet Komisyonunun 2 nci maddesi aynıyle.

MADDE 3. — Adalet Komisyonunun 3 ncu maddesi aynıyle.

Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Doğanşehir bucağına bağlı Eski Köyünden Bekiroğlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/255)

T. C.

Başbakanlık

Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü

Sayı : 6/324 - 78

23 . V . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Küçük Mahinur'un ırzına geçmek ve boğarak öldürmekten suçlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Ödemiş Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün tasdikına ve sonraki kanuni işlemin Büyük Millet Meclisince yapılmasına dair olup Adalet Bakanlığının 16 . V . 1945 tarihli ve 34/143 sayılı tezkeresiyle gönderilen Yargıtayın 26 . I . 1945 tarihli ve 234/137/3197 sayılı ilâmiyle bu işe ait evrak ilişik olarak sunulmuştur.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 3/255

Karar No. 34

25 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

Sarayköy ilçesinin Tokad mahallesinden Arif Güngör kızı Mahinur Güngör'ü öldürmekten suçlu Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Doğanşehir bucağının Eski köyünden Gaffaroğullarından (Hacı) Bekiroğlu 1331 doğumlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırıldığı hakkında Ödemiş Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün onanmasına dair Yargıtay Birinci Ceza dairesinden çıkan 26 . I . 1945 tarih ve 234 esas 137 karar sayılı ilâm Anayasanın 26 ncı maddesindeki işlemin yapılması için Başbakanlığın 23 Mayıs 1945 tarih ve 6/324 - 78 sayılı tezkeresiyle birlikte Komisyonumuza havale buyurulması üzerine bu işle ilgili dâva dosyasının tetkikinde:

Suçlu Gaffar Hatun'un, behimi ihtiraslarını tatmin ve bilezikleriyle elbiselerinden istifade temin maksadiyle ırzına yaptığı tecavüz ve tassallutu gizlemek ve kendisini cezadan kurtarmak gayesi altında canavarece bir hisse tebaan üç yaşlarındaki Mahinuru ipe boğup öldürdüğü mahkemeye sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 9 ncü bendi gereğince ölüm cezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda yapılan görüşme sonunda suçlu Mustafa Gaffar Hatun'a hükmedilen ölüm cezasının yerine getirilmesine Anayasanın 26 ncü maddesi hükmü uyarınca karar verilmesinin

Kamutayın Yüce tasvibine sunulması oybirliğiyle
karar altına alınmıştır.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Baş. Bu R. Sözcüsü
Kayseri Kastamonu
B. Özsoy A. Binkaya

Kâtip
Manisa
F. Uslu

Antalya
N. Aksoy
Kayseri
C. Tüzel
Rice
Dr. S. A. Dilemre

Denizli
H. Günver
Kocaeli
S. Yargı
Sinob
C. Atay

İstanbul
K. C. Berksoy
Malatya
Dr. C. Özelçi
Urfa
K. Berker

Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Doğanşehir bucağına bağlı Eski Köyünden Bekiroğlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/255)

T. C.

Başbakanlık

23 . V . 1945

Yazı İşleri ve Sicil Müdürlüğü

Sayı : 6/324 - 78

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Küçük Mahinur'un ırzına geçmek ve boğarak öldürmekten suçlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Ödemiş Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün tasdikına ve sonraki kanuni işlemin Büyük Millet Meclisince yapılmasına dair olup Adalet Bakanlığının 16 . V . 1945 tarihli ve 34/143 sayılı tezkeresiyle gönderilen Yargıtayın 26 . I . 1945 tarihli ve 234/137/3197 sayılı ilâmiyle bu işe ait evrak ilişik olarak sunulmuştur.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 3/255

Karar No. 34

25 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

Sarayköy ilçesinin Tokad mahallesinden Arif Güngör kızı Mahinur Güngör'ü öldürmekten suçlu Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Doğanşehir bucağının Eski köyünden Gaffaroğullarından (Hacı) Bekiroğlu 1331 doğumlu Mustafa Gaffar Hatun'un ölüm cezasına çarptırıldığı hakkında Ödemiş Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün onanmasına dair Yargıtay Birinci Ceza dairesinden çıkan 26 . I . 1945 tarih ve 234 esas 137 karar sayılı ilâm Anayasasının 26 nci maddesindeki işlem yapılması için Başbakanlığın 23 Mayıs 1945 tarih ve 6/324 - 78 sayılı tezkeresiyle birlikte Komisyonumuza havale buyurulması üzerine bu işle ilgili dâva dosyasının tetkikinde:

Suçlu Gaffar Hatun'un, behimi ihtiraslarını tatmin ve bilezikleriyle elbiselerinden istifade temin maksadiyle ırzına yaptığı tecavüz ve tassallutu gizlemek ve kendisini cezadan kurtarmak gayesi altında canavarca bir hisse tebaan üç yaşlarındaki Mahinuru ipe boğup öldürdüğü mahkemece sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 9 ncu bendi gereğince ölüm cezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda yapılan görüşme sonunda suçlu Mustafa Gaffar Hatun'a hükmedilen ölüm cezasının yerine getirilmesine Anayasasının 26 nci maddesi hükmü uyarınca karar verilmesinin

Kamutayın Yüce tasvibine sunulması oybirliğiyle
karar altına alınmıştır.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Baş. Bu B. Sözcüsü
Kayseri Kastamonu
E. Özsoy A. Binkaya

Kâtip
Manisa
F. Uslu

Antalya
N. Aksoy
Kayseri
C. Tüzel
Rice
Dr. S. A. Dilemre

Denizli
H. Günver
Kocaeli
S. Yargı
Sinob
C. Atay

İstanbul
K. C. Berksoy
Malatya
Dr. C. Özelçi
Urfa
K. Berker

S. Sayısı : 150

Türkiye-İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar 3 ay süre ile uzatılması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret Komisyonları raporları (1/416)

T. G.

Başvokâlet

Muameleât Umum Mürürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/263 - 6/757

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

4 Ağustos 1943 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar üç ay süre ile uzatılması hakkında Hariciye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29. III. 1945 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Türkiye ile İsviçre arasında 4 Ağustos 1943 tarihinde Bern'de akt ve imza olunan Ticaret ve Tediye Anlaşması 1 Eylül 1944 tarihinde aynı amaçla ve birinci defa 3/1766 sayılı kararname ile üç ay ve ikinci defa 3/1983 sayılı kararname ile yeni bir üç ay daha uzatılmıştır.

Bugünkü vaziyet dolayısıyla iki memleket arasında mal sevkiyatı hemen hemen imkânsız bir hale gelmiştir. Bu sebeple Anlaşmanın normal bir şekilde tatbiki imkânları mevcut olmamakla beraber tahakkuk ettirilebilecek bazı mal mübadeleleri ile bilhassa tediye Anlaşma çerçevesi dâhilinde devamı menfaatlerimize uygun görülmüş ve vaziyetin inkişafına intizaren Anlaşmanın yeniden üç ay uzatılması hususunda Ticaret Bakanlığı ile mutabak kalmıştır.

İşbu Anlaşma İsviçre Elçiliği ile mektup teatisi suretiyle 1 Haziran 1945 tarihine kadar uzatılmış bulunmaktadır.

Beynelmîlî ticarî durum ve memleketimizin ihtiyaçları nazarı itibare alınarak yapılan bu Anlaşma menfaatlerimize uygun görüldüğünden kabulü ve onanması Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz olunur.

Dışışleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışışleri Komisyonu
Esas No. 1/416
Karar No. 11

8 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

4 Ağustos 1943 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar üç ay süre ile uzatılması hakkında Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29 . III . 1945 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılıp Başbakanlığın 6/750 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise gönderilen ve Komisyonumuza havale edilen kanun tasarısı Dışışleri Bakanlığr temsilcileri de hazır olduğu halde incelendi.

Tasarının gerekçesinden ve Bakanlık temsilcilerinin verdikleri izahlardan bu tasarının memleketimiz mefaatlerine uygun olduğu anlaşıl-

mıştır.

Aynen kabul edilen kanun tasarısı havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Ko. Başkanı

Konya
S. Arıkan

Kâtip

Ağrı

R. R. Pasin

Gümüşane

F. S. Tör

Bu Rapor Sözcüsü

Ankara
Z. Yörük

Elâzığ

F. Aykaç

Tokad

N. Poroy

Ticvaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ticvaret Komisyonu
Esas No. 1/416
Karar No. 12

25 . VI . 1945

Yüksek Başkanlığa

1 Mart 1945 de süresi biten Türkiye - İsviçre Ticaret ve ödeme Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar üç ay süre ile uzatılmasına dair Başbakanlığın 6 . IV . 1945 tarih ve 6/757 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise gönderilen kanun tasarısı Ticaret Bakanlığr temsilcilerinin huzuriyle komisyonumuzda incelenerek aynen kabul olundu.

Kamutaya gönderilmek üzere Yüksek Ba-

kanlığa sunulur.

Ticaret Ko. Başkanı

Bilecik

K. Gülek

Diyarbakır

K. Şedele

Yozgad

Z. Arkant

Kırklareli

Ş. Ödül

Sözcü

Manisa

Dr. H. Sarhan

Kırşehir

Ş. Turgut

Zonguldak

Bulunmadı

Trabzon

L. Yavuz

Kâtip

Ankara

A. Çubukcu

Ordu

M. Yarımbıyık

Siird

E. Kılınçoğlu

Kütahya

H. Benli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4 Ağustos 1943 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar 3 ay süre ile uzatılması hakkında Kanun tasarısı.

MADDE 1. — 4 Ağustos 1943 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye Anlaşmasının 1 Haziran 1945 tarihine kadar uzatılması hakkında İsviçre Elçiliği ile teati edilen mektuplar kabul edilmiş ve onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başb.	Ad. B.	M. M. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. B.	Ha. B.	Ma. B.
Hilmi Uran	H. Saka	N. E. Sumer
Mf. B.	Na. B.	İk. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. B.	G. İ. B.	Zr. B.
Dr. S. Konuk	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. B.		Ti. B.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

— 4 —

Tercüme

No. : 1134

Ankara : 28 Şubat 1945

Bay Bakan;

Türkiye ile İsviçre arasındaki Ticaret ve Tediye Anlaşması ile merbutlarının meriyetini, inkizaları tarihi olan 1 Mart 1945 tarihinden itibaren 1 Haziran 1945 e kadar uzatmak hususunda Hükümetimin mutabık bulunduğunu Ekselânsınızın ittilama arz etmekle şeref duyarım.

Ekselânsınızdan yukarıdaki husus hakkında Hükümetinin mutabakatını teyit eylemelerini rica ederim.

En yüksek saygılarımı kabul buyurunuz, Bay Bakan.

Son Ekselans Hasan Saka
Hariciye Bakanı
Ankara

E. Lardy

Tercüme

No. : 4124/19

Ankara : 28 Şubat 1945

Bay Elçi;

Meali aşağıda naklonunan 28 Şubat 1945 tarihli ve 1134 sayılı mektubu aldığımı Ekselânsınıza bildirmekle şeref duyarım.

«Türkiye ile İsviçre arasındaki Ticaret ve Tediye Anlaşması ile merbutlarının meriyetini, inkizaları tarihi olan 1 Mart 1945 tarihinden itibaren 1 Haziran 1945 e kadar uzatmak hususunda Hükümetimin mutabık bulunduğunu Ekselânsınızın ittilama arz etmekle şeref duyarım.»

Yukarıdaki husus hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin mutabakatını Ekselânsınıza bildirmekle şeref duyarım.

Yüksek saygılarımı kabul buyurunuz Bay Elçi.

Ekselâns Mösyö
Etienne Lardy
İsviçre Elçisi
Ankara

Hasan Saka